T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR GAZİEMİR BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 13
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 40

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Bilgileri Tablosu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: 31.12.2020 Tarihli Mali Yükümlülükler 20
Tablo 9: Belediye'de Gerçekleşen Son Beş Yıla Ait Bütçe Uygulama Sonuçları 26
Tablo 10: Belediye'nin 31.12.2020 Tarihi İtibari İle Borç Durumu (TL) 27
Tablo 11: İlan ve Reklam Vergisi ile Eğlence Vergisi 2013 ve 2020 Yılı Tarifeleri 33

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediye Şirketine Ayni Sermaye Olarak Devredilen Bazı Taşınmazların Değer Tespitlerinin Yapılmaması ve Belediye Şirketi Tarafından Doğrudan Üçüncü Kişilere Kiraya Verilmesi

2. Bazı Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

3. Tahsis İşlemine Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

4. Taşınmazların Birikmiş Amortismanına İlişkin Mali Tablolarda Eksik Bilgi Sunulması

5. Belediye'nin Yapılandırılmış Vergi ve Sosyal Güvenlik Yükümlülüklerinin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

2. 2019 Yılının Aralık Ayına Ait İşçi Ücretlerinin 2020 Yılı Ocak Ayında Giderleştirilmesi

3. Alınan Teminatların Vadelerine Uygun Hesaplarda İzlenmemesi

4. Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

5. Kıdem Tazminatı Karşılıklarına Ait Muhasebe Kayıtlarının Mevcut Durumu Yansıtmaması

6. Belediye Kanunu'nda Belirlenen Borçlanma Sınırının Aşılması

7. Hükümsüz Hale Gelen Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması

8. Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi

9. Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması

10. Belediye Tarafından Ruhsat Verilmeyen Meslek Gruplarının Çevre Temizlik Vergisi ve Emlak Vergisi Mükellefiyet İşlemlerinin Etkin Şekilde Yürütülmemesi

www.balioglu.net

11. Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

12. İlan ve Reklam Vergisi ile Eğlence Vergisi Tarifelerinin Belirlenmesinde Yasal Düzenlemelere Uyulmaması

13. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatın Yapılmaması

14. Sosyal Denge Sözleşmesinde Mali Hükümler Dışında Hususlara Yer Verilmesi

15. Araç Kiralamaları ve Hibe Yoluyla Taşıt Edinilmesinde Yasal Düzenlemelere Uyulmaması

16. Dolu Müdürlük Kadrolarına Başka Personel Görevlendirilmesi ve Harcama Yetkisi Kullandırılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Gaziemir Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

www.balioglu.net

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Gaziemir Belediyesinin karar organı olan Gaziemir Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere toplam 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Gaziemir Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 adet birim

belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı 3 adet memur kökenli başkan yardımcısı, 1 adet meclis kökenli başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 23 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Bilgileri Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	339	195
Sözleşmeli Personel	-	20
Kadrolu İşçi	112	4
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**451**	**219**

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 3 adet şirket bulunmaktadır.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Gaziemir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Gaziemir Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Net Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	31.058.631,00	424.403,78	31.483.034,78	21.730.748,83	9.752.285,95	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	3.595.079,00	73.680,36	3.668.759,36	2.950.323,61	718.435,75	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	99.997.450,00	8.722.798,39	108.720.248,39	89.650.894,74	19.069.353,65	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	1.350.000,00	1.841.279,40	3.191.279,40	3.191.279,40	0,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	3.024.385,00	1.025.807,02	4.050.192,02	3.736.022,68	314.169,34	0,00
06	Sermaye Giderleri	3.310.900,01	11.739.000,00	-7.180.432,62	7.869.467,39	3.546.433,24	4.323.034,15	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.000,00	1.037.500,00	1.038.500,00	1.037.500,00	1.000,00	0,00
08	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-
09	Yedek Ödenek	0,00	9.234.455,00	-5.945.036,33	3.289.418,67	0,00	3.289.418,67	0,00
Toplam		**3.310.900,01**	**160.000.000,00**	**0,00**	**163.310.900,01**	**125.843.202,50**	**37.467.697,51**	**0,00**

Gaziemir Belediyesinin 2020 yılı bütçesi ile 160.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 3.310.900,11 TL ile birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 163.310.900,01 TL olmuştur. Yıl içinde 125.843.202,50 TL Bütçe Gideri yapılmış, 37.467.697,51 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	53.199.000,00	40.827.303,68	1.212.180,88	39.615.122,80	74,47
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.639.000,00	6.954.684,29	138.880,28	6.815.804,01	120,87
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.800.000,00	86.897,84	0,00	86.897,84	4,83
05- Diğer Gelirler	64.518.000,00	59.178.398,93	30.964,01	59.147.434,92	91,68
06- Sermaye Gelirleri	35.000.000,00	9.338,79	0,00	9.338,79	0,03
08-Alacaklardan Tahsilat	-	-	-	-	-
09- Red ve İadeler	-156.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**160.000.000,00**	**107.056.623,53**	**1.382.025,17**	**105.674.598,36**	**66,05**

İdarenin 2020 gelir bütçesi 160.000.000,00 TL tahmin edilmiş, yılsonunda gerçekleşen net bütçe geliri ise tahmin edilenin %66,05'i oranında 105.674.598,36 TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye gelirleri (%0,03) ve alınan bağış ve yardımlar (%4,83) beklenenin çok altında, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ise (%120,87) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	31.058.631,00	21.730.748,83	69,97
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.595.079,00	2.950.323,61	82,07
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	99.997.450,00	89.650.894,74	89,65
04- Faiz Gideri	1.350.000,00	3.191.279,40	236,39
05- Cari Transferler	3.024.385,00	3.736.022,68	123,53
06- Sermaye Giderleri	11.739.000,00	3.546.433,24	30,21
07- Sermaye Transferleri	1.000,00	1.037.500,00	103.750,00
08- Borç Verme	-	-	-
09- Yedek Ödenekler	9.234.455,00	0,00	0,00
Toplam	**160.000.000,00**	**125.843.202,50**	**78,65**

İdarenin 2020 gider bütçesi 160.000.000,00 TL tahmin edilmiş, yılsonunda gerçekleşen bütçe gideri ise tahmin edilenin %78,65'i oranında 125.843.202,50 TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz gideri (%236,39), cari transferler (%123,53) ve sermaye transferlerinde (%103.750,00) başlangıç bütçesinde öngörülen tutarlar aşılmıştır. Personel giderleri (%69,97), mal ve hizmet alım giderleri (89,65) ve sermaye giderleri (%30,21) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	33.439.933,74	36.973.587,98	40.827.303,68	10,57%	10,42%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.348.541,38	5.993.306,75	6.954.684,29	12,05%	16,04%
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.491.031,43	1.973.863,59	86.897,84	32,38%	-95,60%
Diğer Gelirler	48.137.105,22	53.934.644,16	59.178.398,93	12,04%	9,72%
Sermaye Gelirleri	4.226.857,30	2.934.592,78	9.338,79	-30,57%	-99,68%
Toplam	**92.643.469,07**	**101.809.995,26**	**107.056.623,53**	**9,89%**	**5,15%**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	393.397,46	252.900,27	1.382.025,17	-35,71%	446,47%
Net Toplam	**92.250.071,61**	**101.557.094,99**	**105.674.598,36**	**10,09%**	**4,05%**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 4.117.503,37 TL'lik (%4,05) artış göstermiştir. Artış, büyük oranda merkezi idare vergi

gelirlerinden alınan paylarının eklenmesinden kaynaklanmakta birlikte, vergi gelirleri tahsilatındaki istikrar da bu artışta etkili olmuştur. Artış oranının bir önceki yıla göre düşmesi ise alınan bağış ve yardım ile özel gelirler ve sermaye gerlirlerinde meydana gelen yüksek orandaki azalışlardan kaynaklanmaktadır. Sermaye gelirlerindeki gerçekleşme oranının düşük kalması, bütçe hazırlık aşamasında öngörülen taşınmaz satışının yapılamamasından kaynaklanmaktadır. Alınan bağış ve yardımlar ise pandemi koşullarına bağlı olarak beklenen düzeyde gerçekleşmemiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	19.178.994,24	25.648.657,29	21.730.748,83	33,73%	-15,28%
SGK Devlet Prim Giderleri	2.310.955,71	2.859.794,16	2.950.323,61	23,75%	3,17%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	73.069.278,03	96.045.419,96	89.650.894,74	31,44%	-6,66%
Faiz Giderleri	1.680.524,61	1.808.496,75	3.191.279,40	7,62%	76,46%
Cari Transferler	2.348.457,41	3.234.266,27	3.736.022,68	37,72%	15,51%
Sermaye Giderleri	4.900.122,18	9.550.424,45	3.546.433,24	94,90%	-62,87%
Sermaye Transferleri	1.500.000,00	0,00	1.037.500,00	-100,00%	-
Toplam	**104.988.332,18**	**139.147.058,88**	**125.843.202,50**	**32,54%**	**-9,56%**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 13.303.856,38 TL (%9,56) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında faiz giderlerinin 1.382.782,65 TL (%76,46), cari transferlerin 501.756,41 TL (%15,51) arttığı görülmektedir.

Faiz giderlerinde meydan gelen artış, banka kredi faizleri ile İller Bankası tarafından yapılan kesintilerde meydana gelen artıştan kaynaklanmaktadır. Sermaye transferlerindeki artışın sebebi ise yıl içerisinde belediye şirketine yapılan nakdi sermaye ödemeleridir. Personel giderlerinde meydana gelen azalışın sebebi, İdare tarafından yasal sınırın üzerinde ödenen sosyal denge tazminatının kesilmesidir. Mal alım ve hizmet giderleri ile sermaye giderlerindeki azalış, planlanmış harcamaların pandemi nedeniyle gerçekleştirilememesinden kaynaklanmaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 114.518.271,73 TL, Faaliyet Geliri 112.989.285,20 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 1.528.986,53 TL olarak gerçekleşmiştir.

Gaziemir Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki

www.balioglu.net

tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Sar-Bel Sarnıç İmar, Teknik ve Turizm, Eğitim-Öğretim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	22.000.000	22.000.000	100
2	Gazi-Bel Gaziemir İmar Teknik ve Turizm Hizmetleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	5.700.000	5.700.000	100
3	Seydaş Organizasyon İnşaat Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	1.050.000	1.050.000	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Gaziemir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

www.balioglu.net

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

www.balioglu.net

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı

icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence

elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

www.balioglu.net

İç kontrol, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini teminen idare tarafından oluşturulan süreçler ile iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Kamu idarelerince iç kontrol sisteminde uygulanacak yöntem ve standartlar, 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde yer alan hüküm uyarınca Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecektir. Bu yetkiye istinaden İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, İdare tarafından Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları ile İdarenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu kapsamda idarenin iç kontrol sistemleri değerlendirilmiştir. Buna göre:

- Hazine ve Maliye Bakanlığının 02.12.2013 tarih ve 10775 sayılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi'nde *"İlk defa veya yeniden hazırlanacak eylem planlarının dönemi iki yılı geçmemek üzere idareler tarafından belirlenecektir."* hükmü yer almasına karşılık İdare, 2015 yılında hazırlanan söz konusu Eylem Planı'nı ilk defa gözden geçirerek 2021 yılı itibarı ile uygulamaya koymuştur.
- İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Organizasyon şemasında yer alan müdürlükler için Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik düzenlenmiştir. Faaliyetlere ilişkin iş akış süreçleri belirlenmiş ve ihtiyaca göre yıllar içinde revize edilmiştir.
- Yetkilerin ve yetki devrinin sınırlarının belirlendiği İmza Yetkileri Yönergesi hazırlanmış ve birimlere tebliğ edilmiştir. İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate almıştır.
- İdare'de tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır.
- Personelin yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenerek idare çalışanlarına duyurulmuş olup personelin işe alınması konusunda ise belirlenmiş bir insan kaynakları politikası bulunmamaktadır.
- İdare tarafından 13.05.2019 tarihinde Hassas Görevler Prosedürü oluşturulmuştur. Hassas görev tespit formunda görev bazlı riskler ve kontroller belirlenmiştir. Harcama birimi bazında hassas görev envanteri oluşturulmuştur.
- İdare'de Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği bulunmadığından 2021 yılında yapılacak eğitim planına esas olmak üzere İzmir Gaziemir Belediyesi Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği hazırlanmıştır.
- İdare'nin 2020-2024 yıllarını kapsayan stratejik planı, 5018 sayılı Kanun, Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu, Stratejik Planlama Rehberlerinde yer alan hükümler dikkate alınarak İdare'nin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlanmıştır.
- İdare performans programı, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ve Performans Programı Hazırlama Rehberi dikkate alınarak

www.balioglu.net

hazırlanmış olup İdare'nin bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmiştir.

- İdare, Kurumsal Risk Yönetimi Strateji Belgesini 2019 yılında kurum personelinin katılımıyla hazırlayarak, risk yönetimi için yetki ve sorumluluklar belirlemiş, riskler tanımlanarak Risk Yönetimi Strateji Belgesi kapsamında bir takvim oluşturularak çalışmalara başlanmıştır. İç kontrol risk çalışmaları ise kurumsal risk çalışmaları ile eş güdümlü olarak yürütülmektedir. İç Kontrol Eylem Planında söz konusu sürecin 31.12.2021 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi mevcuttur. Kullanılan bilişim sistemi ile gerekli raporlama işlemleri yapılmaktadır.
- İdare faaliyet raporu, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporu Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak hazırlanarak Belediye'nin internet sitesinde yayınlanmıştır. Kamu idarelerince hazırlanacak faaliyet raporu hakkında yönetmelik doğrultusunda 2020 faaliyet raporu incelenmiş olup performans hedefleri doğrultusunda faaliyetlerin belirlendiği ve belirlenen faaliyetler doğrultusunda maliyetlendirme yapıldığı görülmüştür.
- İdare bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedeflerini gösteren Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanmamıştır.
- İdare, sistem verilerinin güvenliğini ve korunmasını sağlamak amacıyla, verilerin yedekleme ve yeniden yüklemesi işlemleri yapılmaktadır.
- İdare'de harcama birimlerince doldurulan iç kontrol sistemi soru formları hazırlanmış buna dayanarak iç kontrol sistemi faaliyet raporu oluşturulmuştur. Rapor üst yönetici sunulmuş ve üst yönetici tarafından onaylanmıştır. Hazırlanan 2020 yılı İç Kontrol Standartları Değerlendirme Raporu üst yönetici tarafından Kamu Maliye Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğüne sunulmuştur.
- Raporun denetim görüşünün dayanakları bölümünde ayrıntılı olarak yer verildiği üzere; taşınmaz ve çeşitli yükümlülüklere ilişkin mali tablolarda yer alan eksiklikler, İdare'de birimler arasında etkili ve sürekli bir bilgi ve iletişim sisteminin olmamasından kaynaklanmaktadır.
- İdare'de, 5018 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesi kapsamında iç denetim birimi kurulmamıştır. Bu nedenle iç denetici kadro cetveli bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

- İç kontrol faaliyetleri kapsamında üst yönetici ve ilgili harcama yetkileri tarafından güvence beyanları verilmiştir.

Sonuç olarak; Gaziemir Belediyesi bünyesinde iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde iç kontrol mevzuatı gereklerinin önemli ölçüde yerine getirildiği görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Gaziemir Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediye Şirketine Ayni Sermaye Olarak Devredilen Bazı Taşınmazların Değer Tespitlerinin Yapılmaması ve Belediye Şirketi Tarafından Doğrudan Üçüncü Kişilere Kiraya Verilmesi

Belediye şirketine ayni sermaye olarak devredilen bazı taşınmazların değer tespitlerinin yapılmadığı ve ilgili taşınmazlarıdan kira sözleşmeleri sona erenlerin belediye şirketi tarafından doğrudan üçüncü kişilere kiraya verildiği görülmüştür.

A) Belediye'ye ait bazı taşınmazların işletme haklarının 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre değer tespiti yapılmadan ayni sermaye olarak belediye şirketine devredildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18'inci maddesinin (i) bendinde Belediye Meclisinin bütçe içi işletme ile 6102 sayılı Kanun'a tâbi ortaklıklar kurmaya veya ayrılmaya, sermaye artışına karar vermeye görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

6102 sayılı Kanun'un 127'nci maddesinde ticaret şirketlerine sermaye olarak konulabilecek unsurlar sayılmış olup maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde *"taşınır ve taşınmazların faydalanma ve kullanma hakları"* yer almaktadır. Kanun'un anonim şirketlerin düzenlediği dördüncü kısmında yer alan 342'nci maddesinde ise; üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurlarının ayni sermaye olarak konulabileceği hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un 128'inci maddesinde şirketlere konulacak ayni sermayeye bilirkişiler tarafından değer biçileceği, ayni sermayeye konu olacak taşınmazlar için tapuya şerh düşürüleceği, taşınırların ise güvenilir bir kişiye tevdi edileceği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 343'üncü maddesinde şirketlere konulacak ayınların tespitini şirket merkezinin bulunacağı yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanan bilirkişilerce yapılacağı, 131'inci maddesinde ise sermaye olarak konulan ayınlara, bilirkişi tarafından biçilecek değerlerin ilgililerce kabul edilmiş sayılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli idareler Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 181 ve 182'nci maddelerinde, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarlarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında muhasebeleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre; Belediye'nin kendi şirketine ayni sermaye olarak işletme haklarını devredebileceği, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre değer tespiti yapılan ayınların belediye bilançosunda kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 12.11.2019 tarihinde kurulan, piyasa koşulları çerçevesinde ticari faaliyet göstermeyen ve ödenmiş sermayesi dışında mal varlığı bulunmayan Seydaş Organizasyon İnşaat Gıda San. ve Tic. A.Ş.'nin kuruluşundan kısa bir süre sonra 15.11.2019 tarihli ve 72 numaralı Meclis Kararıyla Belediye'ye hibe edildiği görülmüştür. Şirketin hibe alınmasından sonra ise;

- 04.12.2019 tarihli ve 76 numaralı Meclis Kararı ile Belediye'nin hüküm ve tasarrufunda bulunan 216 adet reklam alanı (billboard, megalight vb.) ile Gazikent Mahallesi rekreasyon alanı içerisinde bulunan kafeteryanın;

- 03.02.2020 tarihli ve 7 numaralı Belediye Meclisi Kararıyla da;

- Irmak Mahallesi 725 sokak no:2, 2309 ada 1 parsel ile 2198 ada 2 parsel arasında kalan kamuya terkli alan üzerindeki Kültür Merkez Binasının,
- Sevgi Mahallesi Nevvar Salih İşgören Caddesi no:8/3, 1934 ada1 parsel ile 1920 ada 1 parsel arasında kalan kamuya terkli alan üzerindeki binanın,
- Gazikent Mahallesi Akçay Caddesi no:282/4, 1949 ada 6 parsel ile Akçay Caddesi arasında kalan kamuya terkli alan üzerindeki tesislerin (Kır Düğün Salonu, Kafeterya, Restoran, Büfe, Yüzme Havuzu);

işletme haklarının bedelsiz olarak 10 yıllık süre ile belediye şirketine ayni sermaye artışıyla devredildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Bunlara ilave olarak 08.01.2021 tarihli 12 numaralı Meclis Kararı ile Belediye'ye ait bazı spor tesislerinin işletme hakları bedelsiz olarak 10 yıllığına ilgili şirkete ayni sermaye artışıyla devredilerek uygulamaya devam edilmiştir. Yapılan ayni sermaye artışlarına rağmen işletme ve taşınmazların 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre değer tespitinin yapılmadığı, taşınmazların tapu kaydına şerh düşülmediği ve ayni sermaye artışlarının 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Belediye'nin hüküm ve tasarrufunda bulunan taşınmazların işletme haklarının ayni sermaye artımı yoluyla belediye şirketine devredilmesi işlemlerinin 6102 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yapılması ve belediye şirketine yapılan ayni sermaye artışının bilançonun ilgili hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

B) Belediye şirketine ayni sermaye artışıyla devredilen taşınmazlardan kira sözleşmesi sona erenlerin belediye şirketi tarafından ihale yapılmaksızın doğrudan üçüncü kişilere kiraya verildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin satım, kira, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işlerinin Kanun'da yazılı

hükümlere göre yürütüleceği düzenlenmiş olup belediye şirketleri bu Kanun kapsamında değildir.

Aynı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde ise ihalelerde açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hüküm altına alınmıştır. 2886 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerinden de anlaşılacağı üzere belediyelerin gelir getirici nitelikteki işlerini, açıklık ve rekabet ilkelerini de sağlayacak şekilde 2886 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde ihale yolu ile yapmaları gerekmektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 26'ncı maddesinde büyükşehir belediyelerinin mülkiyeti veya tasarrufundaki bazı işletmelerin belediye şirketlerine, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebileceği, ancak bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri durumunda 2886 sayılı Kanun'a tabi olunacağı hüküm altına alınmış olmasına rağmen 5393 sayılı Belediye Kanunu'na tabi belediyeler için böyle bir düzenleme yapılmamıştır.

Yapılan incelemede, bahsi geçen meclis kararlarıyla belediye şirketine ayni sermaye olarak konulan işletme ve taşınmazların devam eden kira sözleşmelerinin belediye şirketine devredildiği, kira sözleşmeleri biten taşınmazların ise belediye şirketi tarafından işletilmeyip üçüncü kişilere ihale yapılmaksızın doğrudan kiraya verildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, ilgili işletme ve taşınmazların belediye şirketi tarafından işletilmeyip üçüncü kişilere ihale yapılmaksızın kiraya verilmesi 2886 sayılı Kanun'un devre dışı bırakılmasına neden olacaktır. Dolayısıyla devredilen taşınmazların doğrudan belediye şirketi tarafından işletilmesinin ya da 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre Belediye tarafından kiraya verilmesinin isabetli olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Bazı Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması

Taşınmaz icmal cetvelinde yer alan tutarlar ile bilançoda yer alan taşınmaz hesabında kayıtlı tutarlar arasında uyuşmazlık olduğu görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, taşınmazların, maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alınması gerektiği; 7'inci maddesinde ise, taşınmaz kayıt ve kontrol

www.balioglu.net

işlemlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla ilgili idarenin mali hizmetler birimince diğer birimler tarafından hazırlanan formlar dikkate alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı, söz konusu icmal cetvellerinde ise her bir unsur için ayrı satır açılıp taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçüm ve toplam değerlerin belirtileceği ifade edilmiştir.

Taşınmaz icmal cetvelinde her bir unsur için ayrı satır açılıp gerçek değeri tespit edilen taşınmazlar Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188-193'üncü maddelerinde yer alan düzenlemeler uyarınca varlığın cinsine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına kaydedilerek raporlanacaktır.

Belediye'nin 2020 yılı bilançosunda 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesabında toplam 67.964.724,46 TL yer almakta iken, aynı yıla ait taşınmaz icmal cetvelinde 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesabının konusunu teşkil eden taşınmazların toplam kayıtlı tutarının ise 156.409.626,74 TL olduğu görülmüştür.

Dolayısıyla bilançoda maddi duran varlıklar hesap grubunda yer alan kayıtların 88.444.902,28 TL tutarında noksanlık içerdiği görülmektedir. 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilmesine rağmen bu hususta gerekli düzeltmelerin yapılmadığı ve hatalı kayıt sisteminin sürdürüldüğü anlaşılmaktadır.

www.balioglu.net

Mali tabloların Belediye'nin taşınmazlarına ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlayacak çalışmaların en kısa sürede tamamlanması ve muhasebe kayıtlarının gerçeği yansıtacak şekilde düzeltilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 3: Tahsis İşlemine Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediye ile diğer kamu idareleri arasında tahsis işlemine konu edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'nci maddesinde kamu idarelerinin, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirmek amacıyla mülkiyetlerindeki taşınmazları birbirlerine tahsis edebileceği hüküm altına alınmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinde de benzer bir düzenleme ile belediyelere kendilerine ait taşınmazları diğer kamu idarelerine tahsis etme yetkisi verilmiştir.

Tahsis işleminin konusu olan taşınmaz mal, kamu hizmetinin ifası amacıyla ilgili idarenin kullanımına bırakıldığından tahsis yapan ve yapılan idarelerin, bu kaynakların tam ve doğru olarak raporlanmasını teminen tahsis işlemini muhasebeleştirmesi gerekmektedir.

Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188 ve 192'nci maddelerinde de tahsis edilen taşınmazların niteliğine göre, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı veya 252 Binalar Hesabında takip edileceği hükmüne yer verilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 189'uncu ve 193'üncü maddelerinde ise tahsis işleminin muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre;

- İdare tarafından tahsis edilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 252.02 Binalar veya 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500.11 Net Değer Hesabına borç; ayrılmış amortisman tutarlarının da 500.13 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç,

- İdareye tahsis edilen taşınmazların, kayıtlı değerleri üzerinden 252.03 Binalar ve 250.02 Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500.12 Net Değer Hesabına alacak; ayrılmış amortisman tutarlarının da 500.13 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Belediyenin taşınmaz hesaplarının incelenmesinde, tahsis edilen 15 ve tahsisli alınan 4 taşınmaza ait muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür. Mali tabloların Kurum'un taşınmazlarına ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilen hususun 2020 yılında da devam ettiği görülmektedir.

Taşınmazların sağlıklı yönetimi ve izlenebilmesi için, idarelerce tahsis edilen ve tahsisli kullanılan taşınmazların ilgili düzenlemelerde belirtilen şekilde muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Taşınmazların Birikmiş Amortismanına İlişkin Mali Tablolarda Eksik Bilgi Sunulması

Bazı taşınmaz varlıklara amortisman ayrılmaması ve bunların muhasebeleştirilmemesi nedeniyle mali tabloların, söz konusu varlıkların faydası tükenen kısmına ve bu suretle oluşan gidere ilişkin doğru bilgi sunmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 29'uncu maddesinde amortisman işlemi, kamu idaresi hesaplarında yer alan duran varlıkların maliyetinin varlığın yararlanma ya da itfa süresine sistemli bir biçimde dağıtılmasını ve ilgili yıla düşen tutarın gider olarak muhasebeleştirilmesini ifade edecek şekilde tanımlanmıştır. Anılan maddede ayrıca amortismana tabi varlıkları ve bunlara ilişkin esas ve usulleri belirleme yetkisi Hazine ve Maliye Bakanlığı'na tanınmıştır.

Bu yetkiye istinaden yürürlüğe konulan Muhasebat Genel Müdürlüğü 47 sıra no'lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin 5'inci maddesinde, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabında izlenen taşınmazlara yararlanma süresine göre, Tebliğ ekindeki listede belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak amortisman ayrılacağı ifade edilmiştir.

Tebliğ ekindeki listede belirlenen oranlara uygun olarak her yıl maddi duran varlıklara ayrılan amortismanlar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 202 ve 203'üncü maddelerinde yer alan düzenlemeler uyarınca; bir taraftan 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, diğer taraftan 630 Giderler Hesabına borç kaydedilerek raporlanacaktır.

www.balioglu.net

Bu düzenlemeler çerçevesinde yapılan incelemeler sonucunda;

- Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri ile Binalar Hesabı için 2020 yılı dönem sonu işlemlerinde amortisman hesaplanmadığı için kayıt yapılmadığı,

- Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabında 18.386.863,79 TL yer almasına karşılık bilançoda günümüze kadar ayrılan birikmiş amortisman tutarının %1,33 oranında 244.643,23 TL olduğu,

- Binalar Hesabında 33.069.542,78 TL yer almasına karşılık bilançoda günümüze kadar ayrılan birikmiş amortisman tutarının %0,27 oranında 89.830,13 TL olduğu

tespit edilmiştir.

Tebliğ ekinde yer alan listede Yeraltı ve Yer Üstü Düzenleri ile Binalar Hesabı için yıllık olarak belirlenen en düşük amortisman oranı %2 iken Belediyece günümüze kadar ayrılan birikmiş amortisman tutarları bir yıllık amortisman oranını karşılamayacak seviyede olup amortisman hesabında yer alan tutarların gerçeği yansıtmadığı düşünülmektedir.

Belediye tarafından amortisman işlemlerinin mevzuatta öngörüldüğü şekilde tesis edilerek muhasebeleştirilmesi, etkin bir taşınmaz yönetim sisteminin kurulmasına katkı sağlayacaktır.

BULGU 5: Belediye'nin Yapılandırılmış Vergi ve Sosyal Güvenlik Yükümlülüklerinin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Yapılandırılmış ve vadesi geçmiş vergi ve sosyal güvenlik yükümlülüklerinin ilgili hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 278 ve 279'uncu maddelerinde yasal süresi içerisinde ödenmeyip ertelenen veya takside bağlanan vergi ve benzeri borçların, erteleme veya taksitlendirme vadesine göre bir yıla kadar olan kısımlarının 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında, bir yıldan uzun vadeli olan kısımlarının ise 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında takip edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Tablo 8: 31.12.2020 Tarihli Mali Yükümlülükler

31.12.2020 tarihi itibariyle Vergi Dairesine Olan Borçlar					
	6736 sayılı Kanun kapsamında	7020 sayılı Kanun kapsamında	7256 sayılı Kanun kapsamında	Vadesi Geçmiş Borç	**Toplam**
Borç Tutarı (TL)	9.405.984,78	676.557,61	12.803.042,60	2.026.030,60	**24.911.615,59**
31.12.2020 tarihi itibariyle Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Borçlar					
	7256 sayılı Kanun kapsamında	7020 sayılı Kanun kapsamında			**Toplam**
Borç Tutarı (TL)	757.331,00	1.616.806,00			**2.374.137,00**

Yapılan inceleme kapsamında yukarıda yer alan tabloda da gösterildiği üzere Gaziemir Belediyesi'nin, Gaziemir Vergi Dairesine toplam 24.911.615,59 TL borcu bulunmakta olup borçlarının 9.405.984,78 TL'sini 6736 sayılı Kanun kapsamında, 676.557,61 TL'sini 7020 sayılı Kanun kapsamında ve 12.803.042,60 TL'sini 7256 sayılı Kanun kapsamında yapılandırmış olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Belediye'nin Sosyal Güvenlik Kurumuna toplam 2.374.137,00 TL borcunun bulunduğu bu borcun 757.331,00 TL'sinin 7256 sayılı Kanun kapsamında, 1.616.806,00 TL'sini 7020 sayılı Kanun kapsamında yapılandırıldığı görülmüştür.

Yasal süresi içerisinde ödenmeyip ertelenen veya takside bağlanan kamuya olan vergi ve benzeri borçların vadesine göre 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ve 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmediği ve ilgili tüm yasal yükümlüklerin 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabın ile 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

Mali tabloların yükümlülüklere ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden bu uygulamalar 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilmesine rağmen hatalı kayıt sisteminin 2020 yılında da sürdürüldüğü görülmektedir.

Her ne kadar Belediye tarafından bulguda belirtilen hususu düzeltmeye yönelik çalışmaların 2021 yılı içerisinde yapılmış olduğu bildirilmişse de düzeltme işlemlerinin, 2020 yılına ilişkin değerlendirmemize etkisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, mali tabloların tam ve güvenilir bilgi sunması için yasal yükümlüklerin ilgili hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

Bütçe emanetleri hesabında kayıtlı tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında mevzuatta belirlenen öncelik sırasına uyulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 34'üncü maddesi uyarınca, kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak aynı maddenin devamındaki hüküm uyarınca, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 249 ve 250'nci maddelerine göre; mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için 320 Bütçe Emanetleri Hesabının kullanılması ve bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenmesi gerekmektedir. Ancak 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilmesine rağmen söz konusu uygulamaların sürdürüldüğü gözlenmiştir.

Bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ilgililere ödenmesi aşamasında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen öncelik sırasına uyulması gerekmektedir.

BULGU 2: 2019 Yılının Aralık Ayına Ait İşçi Ücretlerinin 2020 Yılı Ocak Ayında Giderleştirilmesi

15-31 Aralık dönemine isabet eden işçi ücretlerinin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabının işleyişinin düzenlendiği 250'nci maddesine göre, 15-31 Aralık tarihlerine ilişkin hesaplanan işçi ücretleri bir taraftan 320 Bütçe Emanetleri Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

Aynı Yönetmelik'in "63 Gider Hesapları" başlıklı 370'inci maddesinde ise, bu hesap grubunun faaliyet dönemine ilişkin olarak tahakkuk ettirilen giderlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik hükümleri birlikte değerlendirildiğinde işçi maaş ödemelerinde mali yılın sonunda 15-31 Aralık tarihlerine ait ücret tutarları 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilmeli, bir sonraki yıl Ocak ayında maaş ödemesi yapılırken belirtilen tarihler için hakedilmiş olan maaş tutarı bu hesaptan çıkış yapılmak suretiyle ödenmelidir.

Dolayısıyla 2019 yılı 15-31 Aralık tarihlerine ilişkin hesaplanan işçi ücretleri 2019 yılında giderleştirilmeli, bu giderler 2020 yılı faaliyet dönemine ilişkin olmadığından 2020 yılı içerisinde giderleştirilmemelidir.

Yapılan incelemede, Belediye'de istihdam edilen işçilerin ücretlerinin 15-31 Aralık 2019 dönemine ait kısmının 2020 faaliyet dönemine ve bütçesine gider yazıldığı görülmüştür. Bu durum neticesinde 2020 yılı 63- Gider Hesapları başlıklı hesap grubu ve buna bağlı olan bütçe hesapları doğru bilgi sunmamaktadır.

Mali tabloların faaliyet giderlerine ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilen hususun 2020 yılında da devam ettiği görülmektedir.

BULGU 3: Alınan Teminatların Vadelerine Uygun Hesaplarda İzlenmemesi

Belediye tarafından alınan teminatların, vadesine bakılmaksızın 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Bilançonun temel ilkelerine göre; kamu idarelerinin vadesi bir yıl veya faaliyet dönemiyle sınırlı olan yükümlülükleri bilançoda kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde, vadesi bir yılı aşan yükümlülükleri ise uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde gösterilir. Dönem sonlarında uzun vadeli hesaplarda yer alan yükümlülüklerden vadeleri bir yılın altına inenler, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320'nci ve 321'inci maddesinde; mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmesi gerektiği, bu hesaba kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına düşenlerin ise dönem sonunda 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye'nin teminatları takip etmek için etkin bir sisteminin olmadığı ve alınan teminatların süreleri itibarıyla, uzun veya kısa vade ayrımı yapılmaksızın, tamamının 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir. Mali tabloların Kurum'un yükümlülüklere ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilen hususun 2020 yılında da devam ettiği görülmektedir.

Etkin bir muhasebe ve mali yönetim sisteminin gereği olarak Belediye'nin aldığı teminat ve benzeri nitelikteki değerleri vadesine göre sınıflandırarak mevzuat hükümlerine uygun bir şekilde kayıtlara alması gerekmektedir.

BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

İzmir Kalkınma Ajansı'na aktarılması gereken payların Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği ve söz konusu ödemenin muhasebeleştirilmesinde hatalı ekonomik kodların kullanıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesinde; Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

Ancak Belediye'nin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 2020 yılında İzmir Kalkınma Ajansı'na, Belediye'nin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden hesaplanarak aktarılan toplam 447.485,17 TL payın 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına kaydedilmeden doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği ve bu işlemde sermaye transferleri ekonomik kodları kullanılması gerekirken cari transfer ekonomik kodunun kullanıldığı görülmüştür. Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden bu husus 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilmesine rağmen uygulamanın halen düzeltilmediği görülmektedir.

Belediye tarafından kalkınma ajansına aktarılması amacıyla hesaplanan payın, ilgili düzenlemeler çerçevesinde Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi ve ilgili ekonomik kod altında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Kıdem Tazminatı Karşılıklarına Ait Muhasebe Kayıtlarının Mevcut Durumu Yansıtmaması

Sürekli işçi kadrosunda istihdam edilen işçiler için hesaplanan kıdem tazminatı karşılığı tutarının ilgili hesaplarda eksik muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330'uncu maddesinde, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 331'inci maddesinde; hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç

www.balioglu.net

kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının 472 Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Keza muhasebenin ihtiyatlılık ilkesine göre; kurumlar muhasebe uygulamalarında muhtemel risk ve olaylara karşı ilgili yönetmeliklerde belirtilen durumlarda karşılık ayırmak durumundadır. Bu karşılık ayırma aynı zamanda kamu idaresinin üreteceği mali tabloların doğru ve tam veri üretmek suretiyle kurumun mali durumunu gerçekçi olarak yansıtması bakımından gereklidir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 50'nci maddesi hükmü uyarınca tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi gerektiğinden söz konusu yükümlülüklerin de muhasebeleştirilerek mali tablolarda raporlanması gerekmektedir. Buna rağmen sürekli işçi statüsünde çalıştırılan personellere dönem sonunda hesaplanan 100.077,27 TL kıdem tazminatı karşılığının muhasebeleştirilmediği ve mali tablolara yansıtılmadığı görülmüştür. Bu durum, 2020 yılı bilançosunda 472 Kıdem Tazminatı Hesabı ile faaliyet sonuçları tablosunda 630 Giderler Hesabının 100.077,27 TL eksik bilgi sunmasına neden olmuştur.

www.balioglu.net

Mali tabloların Kurum'un yükümlülüklere ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilen hususun 2020 yılında da devam ettiği görülmektedir.

BULGU 6: Belediye Kanunu'nda Belirlenen Borçlanma Sınırının Aşılması

Belediye'nin borç stokunun 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda belirtilen sınırın üzerinde olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 13'üncü maddesinde bütçenin temel ilkelerinden bahsedilmiş ve bütçelerde gelir gider denkliğinin sağlanmasının esas olduğu düzenlenmiştir. Bununla birlikte mezkûr Kanun'da bütçeleme süreci planlamanın üzerine inşa edildiği için gelir ve gideri sağlıklı bir şekilde belirlenen bütçenin denkliği sağlaması beklenmektedir.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere idarelerin borçlanmaya gerek duymayacak bir mali yapı oluşturması esastır. Yapılan incelemede, Belediye'de plan-bütçe ilişkisinin güçlü kurulmadığı ve buna bağlı olarak harcama süreçlerinin sağlıklı yürütülmediği için gelir gider denkliğini

sağlayacak bütçelerin yapılamadığı görülmüştür. Nitekim aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere Belediye son beş yılda bütçe açığı vermiştir.

Tablo 9: Belediye'de Gerçekleşen Son Beş Yıla Ait Bütçe Uygulama Sonuçları

	2016	2017	2018	2019	2020
800 Bütçe Gelirleri	71.880.306,96	84.068.225,04	92.643.469,07	101.809.995,26	107.056.623,53
810 Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler	189.904,15	429.314,25	394.836,93	252.900,27	1.382.025,17
830 Bütçe Giderleri	77.258.411,71	92.375.806,42	104.988.332,18	135.836.158,87	125.843.202,50
Bütçe Açığı	**5.568.008,90**	**8.736.895,63**	**12.739.700,04**	**34.279.063,88**	**20.168.604,14**

Bütçelerde açık oluşması durumunda borçlanma yoluna başvurmadan önce, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesi hükmü uyarınca öncelikle giderlerden tasarruf edilmesi ya da yeni gelir kaynakları bulunması gerekmektedir. İnceleme sonucunda Belediye'nin gelir arttırıcı bir faaliyetinin bulunmadığı ayrıca kira geliri elde ettiği bazı işletmeler ile taşınmazların işletme hakkını bedelsiz olarak 10 yıllığına kendi şirketine devrettiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinin öngördüğü şekilde planlamaya dayalı denk bütçeler oluşturulmasına ya da denkliği sağlayacak çalışmalar yapılmasına rağmen açık ortaya çıkması durumunda 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde verilen yetkiye istinaden, kamu hizmetini gerçekleştirmek üzere mezkûr madde hükümlerine uygun olarak borçlanılması mümkündür. Ayrıca bahse konu olan maddenin (d) fıkrasında, Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı düzenlenmiştir.

İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan "Borçlanma" konulu 21.02.2005 tarih ve 45201 sayılı Genelge'ye göre İller Bankası kredileri ve faizleri, banka kredileri ve faizleri, dış krediler ve faizleri, hazineye olan borçlar ve faizleri, piyasa borçları (bütçe emanetleri), vergi ve sosyal güvenlik borçları toplanarak borçlanma limiti tespit edilmelidir.

Yukarıda sayılan kalemlerin toplanması suretiyle hesaplanan borç stoku, Belediyenin kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerleme oranıyla arttırılan miktarını geçiyorsa belediyeler borçlanma yapamayacaktır.

Belediye'nin 2019 yılsonu bütçe geliri olan 101.557.094,99 TL'ye, % 22,58'lik yeniden değerleme oranı uygulandığında bu tutar 124.488.687,04 TL olmaktadır.

Ancak 2020 yılı içerisinde Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının yeniden değerleme oranıyla belirlenen tutarını aştığı görülmüştür.

Tablo 10: Belediye'nin 31.12.2020 Tarihi İtibari İle Borç Durumu (TL)

Piyasa	Firmalara Borçlar (Bütçe Emanetleri)				94.363.216,69
	Krediler	… Bankası	Anapara	2.406.700,65	2.794.092,51
			Faiz	387.391,86	
		… Bankası	Anapara	7.238.612,37	9.055.833,71
			Faiz	1.817.221,34	
				Piyasa Toplam Borç	**106.213.142,91**
Belediye'nin	Vergi Borcu				24.420.587,63
	Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu				3.257.757,69
				Toplam Borç	**27.678.345,32**
İller Bankası	Anapara				-
	Faiz				-
				İller Bankası Toplam Borç	-
Belediye Şirketleri	Seydaş	Vergi Borcu		-	-
		Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu		-	
	Sar-Bel	Vergi Borcu		11.198.615,80	20.308.613,80
		Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu		9.109.998,00	
	Gazi-Bel	Vergi Borcu		61.897.913,41	256.905.330,41
		Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu		195.007.417,00	
				Diğer Toplam Borç	**277.213.944,21**
				Toplam Borç	**411.105.432,44**

Buna göre, Belediye'nin borç stokunun, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Kanun'a göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktardan 286.616.745,40 TL tutarında fazla olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak, kısa vadeli yabancı kaynakların toplam tutarının, dönen varlıklar toplamının yaklaşık iki katı kadar olduğu ve bu durumun gelecekte ilave mali yük oluşturacağı da göz önünde bulundurulduğunda Belediye'nin borçlanmayı gerektirmeyecek bir mali

www.balioglu.net

yönetim sistemi kurması ve sağlıklı bir nakit planlaması yapması gerektiği değerlendirilmektedir. Bununla beraber borçlanmanın zorunluluk arz ettiği durumlarda da yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uyulması gerekmektedir.

BULGU 7: Hükümsüz Hale Gelen Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması

Bazı teminat mektuplarının hükümsüz hale gelmesi ve teminat mektubu olma vasfını yitirmesine karşılık bu teminatların muhasebe kayıtlarında izlenmesine devam edildiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 13'üncü maddesi ile piyasadan hazır halde alınıp satılan mallar haricinde ihaleli yapılan tüm alımlarda kesin ve ek kesin teminatların kısmen veya tamamen iadesi yüklenici tarafından Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan ilişiksiz belgesinin getirilmesi şartına bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 14'üncü maddesi ile de yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağını ve bankasına iade edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

www.balioglu.net

Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik'in 7'nci maddesinde; idarenin, kesin teminatın mevzuatına göre kısmen veya tamamen iadesi imkânının başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde yüklenicinin ihale konusu işin yapıldığı süreye ilişkin borcunun olup olmadığını yazı ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na sorması gerektiğini hüküm altına alınmıştır.

Mevcut teminat mektupları incelendiğinde, önemli bir bölümünün sürelerinin dolarak hükümsüz hale geldiği ve teminat mektubu olma vasfını yitirdiği tespit edilmiştir. Hükümsüz hale gelen teminat mektuplarının nazım hesaplarda bekletilmesi 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı ve 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabında 7.005.195,60 TL'lik fazlalığa sebebiyet vermektedir.

Bu husus 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilmesine rağmen hükümsüz teminat mektuplarının kayıtlardan düşülmediği ve vadesi dolan teminat mektupları için yasal

olarak izlenmesi gereken süreçlerin izlenmediği anlaşılmaktadır.

BULGU 8: Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi

Belediye tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen gayrimenkullerin nazım hesaplarda takip edilmediği görülmüştür.

Kiralama işlemi malikin taşınmaz üzerindeki yetkilerini kısıtlayıcı nitelikte olduğundan, Belediye'nin söz konusu işlem kapsamında değerlendirdiği taşınmazlarına ilişkin bilginin mali tablolarda sunulması saydamlık ilkesinin gereğidir. Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden, 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesapları aracılığıyla izlenmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır. Bu hesapların işleyişine ilişkin ayrıntılı düzenleme ise anılan Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde yer almaktadır.

Yapılan incelemelerde, Belediye tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre kiraya verilen toplam 54 adet taşınmazın nazım hesaplarda yer almadığı görülmüştür.

Kiraya verilen taşınmazların mali tablolar üzerinden takip edilmesi ve mali tabloların doğru bilgi içermesi amacıyla; Belediye'nin mülkiyetinde olup kiraya verilen taşınmazları için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabını kullanması gerekmektedir.

Bilançonun dipnotlarına ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasına engel teşkil eden ve 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda eleştiri konusu edilen söz konusu husus, 2020 yılında da devam etmektedir.

BULGU 9: Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda belirtilen ve belediye sınırları içinde yer alan bazı işletmelerin faaliyetleri eğlence vergisine tabi olmasına rağmen bu işletmeler adına mükellefiyet tesis ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Anılan Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiş olup "İstisna ve muaflıklar" başlıklı 19'uncu maddesinde ise hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 20'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerleri için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup, 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan bilgiler doğrultusunda belediye sınırları içerisinde faaliyette bulunan 3 adet içkili lokanta, 3 adet çocuk oyun salonu, 5 adet oyun salonu, 3 adet pavyon, 4 adet içkili kafeterya olduğu, bu işletmelerin eğlence vergisine tabi faaliyette bulunmalarına rağmen eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılmadığı görülmüştür.

Mükellefiyetin etkin vergilendirmeyi mümkün kılacak şekilde tesis edilmesi ve bunu sağlayacak kontrol mekanizmalarının oluşturulması, Belediye gelirlerinin artırılmasına katkı sunacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 10: Belediye Tarafından Ruhsat Verilmeyen Meslek Gruplarının Çevre Temizlik Vergisi ve Emlak Vergisi Mükellefiyet İşlemlerinin Etkin Şekilde Yürütülmemesi

Belediye tarafından ruhsat verilmeyen meslek gruplarından olan diş hekimi, doktor, mali müşavir ve avukatlar tarafından işyeri olarak kullanılan bazı meskenlerin çevre temizlik vergisi ve emlak vergisi mükellefiyetinin etkin vergilemeyi sağlayacak şekilde belirlenmediği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci maddesinde, bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde iki olduğu, 33'üncü maddesinde ise binanın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesinin veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesinin vergi değerini tadil eden sebepler arasında olduğu belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 23'üncü maddesi uyarınca ise konutun ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının iş yeri haline dönüştürülmesi halinde yeni duruma göre emlak vergisi bildirimi

verilmesi ve meskenin iş yeri olarak kullanılmaya başlandığı tarihi izleyen bütçe yılından itibaren iş yerlerine ait oran üzerinden vergilendirilmesi gerekmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde çevre temizlik vergisine ilişkin düzenlemeler yapılmış olup, büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinin su ve kanalizasyon idareleri tarafından, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait verginin ise ilgili belediyelerce tahsil edileceği ifade edilmiştir. Bununla beraber aynı maddede çevre temizlik vergisinin hesaplanmasında; işyerleri ve diğer şekillerde kullanılan binalar için Kanun'da belirlenen tarifenin her yıl yeniden değerleme oranında artırılarak kullanılacağı, meskenler için ise su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına her yıl belirlenen tutarların kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'da yer alan hükümlere göre, Belediyece ruhsat verilmeyen meslek gruplarından olan diş hekimi, doktor, mali müşavir ve avukatlar tarafından işyeri olarak kullanılan konutların tespiti için örneklem yoluyla seçilen toplam 94 taşınmazın incelenmesi sonucunda;

www.balioglu.net

- Emlak vergisi açısından; 48 adedinin emlak vergisi mükellefiyeti işyeri üzerinden bulunmakta iken 46 adedinin mükellefiyeti ise mesken üzerinden bulunduğu,

- Çevre temizlik vergisi açısından; 31 adedinin mükellefiyeti bulunmakta iken 63 adedinin ise mükellefiyeti bulunmadığı

tespit edilmiştir.

Örneklem sonucuna göre işyeri olarak kullanılan konutların %48,94'ü emlak vergisini mesken üzerinden ödemekte iken %67,02'sinin çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti bulunmamaktadır. Bu durumun Belediye açısından vergi geliri kaybına yol açabileceği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, mükellefiyetin etkin vergilendirmeyi mümkün kılacak şekilde tesis edilmesi ve bunu sağlayacak kontrol mekanizmalarının oluşturulması, Belediye gelirlerinin artırılmasına katkı sunacaktır.

BULGU 11: Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının Bulunmaması

Belediye sınırları içerisinde çevre ve temizlik vergisi mükellefi olmasına rağmen, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işyerlerinin bulunduğu görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun İşyeri Açma İzni Harcı başlıklı 81'inci maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu, yetkili idareden alınan ruhsat olmaksızın iş yerinin açılıp çalıştırılamayacağı ifade edilmektedir.

Aynı Kanun'un Çevre Temizlik Vergisi başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde ise belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

İşyerlerinden alınan çevre temizlik vergisi, büyükşehir belediyesi veya mücavir alan sınırında bulunup bulunmamasına bakılmaksızın, ilk kademe veya ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmekte olup mükellefi ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleridir.

Belediye verilerine göre, Gaziemir İlçesi sınırları içerisinde Belediye'den işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma zorunluluğu olan 4.901 adet çevre temizlik vergisi mükellefi işyeri bulunduğu anlaşılmıştır. Ancak Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden alınan verilere göre ise Kurum'un yetki ve görev sınırları içerisinde 3.446 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işletme bulunduğu görülmüştür. Mevcut verilerden hareketle, Belediye sınırlarında aktif olarak faaliyet gösteren ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olan 1.455 adet işyerinin ruhsatsız olarak faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

Bu durum sonucunda, bir yandan işyeri açma izni harcı tahsil edilemediği için Belediye gelir kaybına uğramakta, diğer yandan Belediye'nin gelir kaynakları arasında olan İlan ve Reklam Vergisi, Eğlence Vergisi gibi kapsamına işyerlerini alan vergi gelirlerine ilişkin tahakkukların sağlıklı bir şekilde yapılıp yapılmadığının kontrolü zorlaşmaktadır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan işyerlerinin Zabıta Müdürlüğü ile Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünün koordineli çalışması sonucu tespit edilerek söz konusu işyerlerinin ruhsatlandırma işlemlerinin yapılmasının, faaliyetlerin mevzuatın çizdiği sınırlar içerisinde yürütülmesine ve gelir kaybının en aza indirilmesine katkı sunacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 12: İlan ve Reklam Vergisi ile Eğlence Vergisi Tarifelerinin Belirlenmesinde Yasal Düzenlemelere Uyulmaması

2020 yılı ilan ve reklam vergisi ile eğlence vergisi tarifelerinin mevzuata uygun olarak belirlenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 96'ncı maddesinde; ilan ve reklam vergisi ve eğlence vergisi tarifesinin Kanun'da belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar göz önünde tutularak belediye meclislerinin önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca tespit edileceğini ve tespit edilen bu tutarların, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerleme oranında arttırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un geçici 7'nci maddesi ile de; 2013 yılında uygulanmak üzere belediye meclislerince belirlenmiş olan maktu vergi ve harç tarifelerin Cumhurbaşkanınca tespit edilecek tarife yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam edileceği belirtilmiştir. 2020 yılı sonu itibarıyla belirtilen Cumhurbaşkanlığı kararı henüz yayınlanmadığı için Gaziemir Belediyesinin 2013 yılı gelir tarifesini uygulamaya devam etmesi gerekmektedir.

Belediye'nin 2020 yılı gelir tarifesinin incelenmesinde, aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere ilan ve reklam vergisi ile eğlence vergisinin konusunu oluşturan bazı unsurların 2013 yılı gelir tarifesi ile belirlenen tutarlardan farklı olarak vergiye tabi tutulduğu görülmüştür.

Tablo 11: İlan ve Reklam Vergisi ile Eğlence Vergisi 2013 ve 2020 Yılı Tarifeleri

İlan ve Reklam Vergisi	2013 Yılı Tarifesi	2020 Yılı Tarifesi
1. Dükkân, ticarî ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi tüm sabit ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak	40,00 TL	60,00 TL
2. Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak:	35,00 TL	30,00 TL

www.balioglu.net

3. Cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak:	10,00 TL	10,00 TL
4. Işıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamlardan her metrekare için yıllık olarak:	50,00 TL	80,00 TL
5. İlân ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için:	0,12 – 0,25 TL	0,12 TL
6. Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden:	0,50 TL	0,25 TL
Eğlence Vergisi	**2013 Yılı Tarifesi**	**2020 Yılı Tarifesi**
Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinden	40,00 TL	30,00 TL

Belediye tarafından yasal düzenlemelere aykırı bir uygulamanın sürdürülmemesi için söz konusu vergi tarifelerinin Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlanana kadar 2013 yılı için belirlenen tarifeye uygun hale getirilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 13: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatın Yapılmaması

www.balioglu.net

Belediye'nin yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik, elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücret tarifesi üst sınır tablosu Yönetmelik'e eklenmiştir. İlgili tablo incelendiğinde, ilçe belediyelerinin sorumluluğunda olan yerlerde söz konusu ücretlerin ilçe belediyesi tarafından alınacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde; Kurum'un yetki alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gerecin geçiş hakkı ücretlerine ilişkin

olarak herhangi bir ücret tarifesi belirlemediği, bu ücretlerin İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edildiği ve 2020 yılı için Kurum'a herhangi bir ödemede bulunulmadığı tespit edilmiştir. Bu durum, Belediye'nin tasarrufunda bulunan kamu kaynağında azalışa sebebiyet vermektedir.

İlgili yasal düzenlemeler çerçevesinde Belediye tarafından geçiş hakkı ücret tarifesinin belirlenmesinin, bu tarifeye göre ilgili ücretlerin tahsil edilmesi için gerekli takip ve kontrol mekanizmalarının kurulması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: Sosyal Denge Sözleşmesinde Mali Hükümler Dışında Hususlara Yer Verilmesi

Belediye ile yetkili sendika arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde mali konular dışında hükümlere yer verildiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde; belediyelerde, belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere sözleşme imzalanabileceği belirtilmiştir. Aynı maddenin devamında ise yapılacak olan bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Kanun hükmünden de anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminatı tutarını tespit etmek üzere bir sözleşme imzalamak için yetkili olup, sözleşme hakkının toplu sözleşme gibi düşünülmesi ve sözleşme metninde sosyal denge tazminatı dışında başkaca hükümlere yer verilmesi mümkün değildir.

Belediye ile yetkili sendika arasında akdedilen ve 01.04.2019-01.04.2021 döneminde geçerli olan sosyal denge sözleşmesinin "Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" başlıklı 20'nci, "İş Sağlığı ve Güvenliği" başlıklı 21'inci, "Kreş ve Çocuk Bakım Evi" başlıklı 22'nci, "Belediye Olanaklarından Yararlanma" başlıklı 23'üncü, "Ulaşım" başlıklı 24'üncü ve "Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" başlıklı 25'inci maddelerinde mali konular dışında izin, sağlık ve bazı belediye hizmetlerinden ücretsiz yararlanma gibi hususlara ilişkin düzenlemeler mevcuttur.

Sosyal denge sözleşmesinde yasal yetki çerçevesine bağlı kalınarak mali konular dışında hükümlere yer verilmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Araç Kiralamaları ve Hibe Yoluyla Taşıt Edinilmesinde Yasal Düzenlemelere Uyulmaması

Belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar arasında silindir hacmi 1600cc'yi geçen yabancı menşeli taşıtların yer aldığı görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesinin 5'inci fıkrasında bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşei, silindir hacimleri ve diğer niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun hükmüne istinaden 02.06.2014 tarihinde çıkarılan 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 2'nci maddesinde hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1'inci madde hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1'inci maddesinde 05.01.1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu'na ekli (I) sayılı cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemli (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarenin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebileceği, bunların dışında hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilemeyeceği, aynı maddenin devamında birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silidir hacimlerinin 1.600cc'yi geçemeyeceği, diğer taraftan yerli muhteva oranı %50'nin altında kalan taşıtların yabancı menşeli sayılacağı düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeler karşısında belediyelerin hibe dâhil her ne surette olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinmesi ve edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silidir hacimlerinin 1.600cc'yi geçmesi hukuken mümkün görünmemektedir.

Buna rağmen uygulamada "Belediyemiz hizmetlerinde 01.01.2020/31.12.2020 tarihleri arasında kullanılmak üzere bir adet şoförsüz minibüs kiralanması hizmet alımı işi" ile 2143cc silindir hacmine sahip araç kiralandığı; Belediye Meclisinin 02.08.2019 tarih ve 44 sayılı kararıyla da 1984cc silindir hacmine sahip yabancı menşeli taşıtın belediye şirketi tarafından hibe edildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Tasarruf genelgelerine de sıklıkla konu olan araç edinimlerinde sözü edilen mevzuat sınırlamalarına uyulması kamu kaynaklarının daha ekonomik kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'na da konu edilen bu tür uygulamalardan kaçınılması önem arzetmektedir.

BULGU 16: Dolu Müdürlük Kadrolarına Başka Personel Görevlendirilmesi ve Harcama Yetkisi Kullandırılması

Halen dolu olan ve izin, geçici görev, uzaklaştırma gibi sebeplerle geçici olarak boşalmadığı halde bazı müdürlük kadrolarına başka bir müdürün veya memurun sürekli olarak vekâlet ettirildiği; vekâlet ettirilen müdürün harcama yetkilisi olarak görev yaptığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86'ncı maddesinde; memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 31'inci maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 63'üncü maddesinde bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu hükme bağlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1 seri numaralı Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ'in 5'inci bölümünde; harcama yetkilisinin geçici olarak görevinden ayrılması halinde ilgili harcama biriminin harcama yetkilisinin vekâleten görevlendirilen kişi olduğu belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in 4'üncü bölümünde; harcama yetkisi devrinin yazılı olmak zorunda olduğu, devredilen yetkinin sınırlarının açıkça belirlenmiş olması gerektiği, belediye ve il özel idareleri ile bunlara bağlı idarelerin harcama yetkilileri, bu yetkilerini yardımcılarına, yardımcısı olmayanlar ise hiyerarşik olarak bir alt kademedeki yöneticilere kısmen veya tamamen devredebilecekleri, harcama yetkisinin devredilmesi, yetkiyi devredenin idari sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı ifade edilmiş olup harcama yetkisinin kim tarafından kullanılacağı, hangi durumlarda vekâleten görevlendirileceği, kimlerin vekâleten harcama yetkilisi olacağı, bu yetkinin nasıl devredileceği açıkça belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye'de müdürlüklerin kadro sahibi personellerinden beşinin 01.06.2020 tarihinden itibaren Sarnıç hizmet binasında araştırma, geliştirme ve proje biriminde, iki personelin ise ana hizmet binasında farklı birimlerde görevlendirildiği ve bu personellerin yerlerine vekil olarak başka bir personelin görevlendirilerek harcama yetkililiğinin kullandırıldığı görülmüştür.

İlgili yasal düzenlemelerde öngörüldüğü üzere Belediye'de harcama yetkilisi, ilgili birimin en üst yöneticisi olan ve müdürlük kadrosuna asaleten atanmış kamu görevlisi olduğundan, buna aykırı uygulamaların sonlandırılması ve vekâleten görevlendirme ve harcama yetkisinin devredilmesi uygulamalarının mevzuatta izin verilen durumlara münhasır kılınması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Kesin ve Ek Kesin Teminatların İadesi ve Saklanması ile İlgili Olarak Mevzuata Aykırı İşlem Yapılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 7: Hükümsüz Hale Gelen Teminat Mektuplarının İade Edilmemesi ve Muhasebe Kayıtlarından Çıkartılmaması" olarak yer almıştır.
Kiraya Verilen Taşınmazların Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında İzlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 8: Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda Takip Edilmemesi" olarak yer almıştır.

www.balioglu.net

Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde banka hesapları arasındaki aktarmalarda diğer hazır değerler hesabının kullanıldığı görülmüştür.
Kiralanan Taşınmazlara Yapılan Kira Ödemelerine İlişkin İş ve İşlemlerin Mevzuata Aykırı Şekilde Muhasebe Kayıtlarına Alınması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde kiralanan taşınmazlara yapılan kira ödemelerine ilişkin iş ve işlemlerin mevzuata uygun şekilde muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür.
Taahhüt Hesaplarına Eksik Kayıt Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde taahhüt hesaplarına ilişkin iş ve işlemlerin mevzuata uygun şekilde muhasebe

www.balioglu.net

			kayıtlarına alındığı görülmüştür.
Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Düzenlenen Asgari Nitelikleri Taşımayan Personel Çalıştırılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin esaslara uyulduğu görülmüştür.
Gecekondu Fonu Oluşturulmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak Gecekondu Fonu için bankada hesap açıldığı görülmüştür.
Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'ndeki Usule Aykırı Periyodik Kontrol Ücreti Belirlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği'ndeki usule uygun olarak Meclis kararı alındığı ve ücret tahsili yapıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Belediyeye Ait Taşınmazların Mevzuatta Öngörülmediği Halde Pazarlık Usulüyle Kiraya Verilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde belediyeye ait taşınmazların mevzuata uygun olarak kiralama işlemlerinin yapıldığı görülmüştür.
Araç Kiralamalarında İlgili Usul ve Esaslara Uyulmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 15: Araç Kiralamaları ve Hibe Yoluyla Taşıt Edinilmesinde Yasal Düzenlemelere Uyulmaması" olarak yer almıştır.
320-Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 1: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre

www.balioglu.net

			Ödenmemesi" olarak yer almıştır.
Taksitlendirilen Borçların Mevzuatına Uygun Hesaplarda İzlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "BULGU 5: Belediye'nin Yapılandırılmış Vergi ve Sosyal Güvenlik Yükümlülüklerinin İlgili Hesaplarda İzlenmemesi" olarak yer almıştır.
Belediye Tarafından Ödenen ve İndirim Konusu Olmayan Katma Değer Vergilerinin İndirim Konusu Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde Belediye tarafından ödenen ve indirim konusu olmayan katma değer vergileri indirim konusu yapılmadığı görülmüştür.
Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeye Yansıtılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı

www.balioglu.net

			içinde hurdaya ayrılan maddi duran varlıkların muhasebe kayıtlarında yer aldığı görülmüştür.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Geçici Kabulü Yapılmasına Rağmen İlgili Varlık Hesaplarına Aktarılması Gereken Giderlerin Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde yapılmakta olan yatırımlar hesabındaki tutarların ilgili varlık hesaplarına aktarıldığı görülmüştür.
Kıdem Tazminatı Karşılıklarıyla İlgili Muhasebe Kayıtlarının Mevcut Durumu Yansıtmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 5: Kıdem Tazminatı Karşılıklarına Ait Muhasebe Kayıtlarının Mevcut Durumu Yansıtmaması" olarak yer almıştır.
Sosyal Güvenlik Kurumu Ek Karşılık Primlerinin Tahakkuk Kaydının Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı

www.balioglu.net

			içinde sosyal güvenlik kurumu ek karşılık primlerinin tahakkuk kaydının doğru bir şekilde muhasebeleştirildiği görülmüştür.
Kurum Taşınırları İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Maddi Duran Varlık Hesaplarına Kaydedilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı içinde kurum taşınırları için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedildiği görülmüştür.
Bir Yıldan Uzun Vadeli Olarak Alınan Depozito ve Teminat Niteliğindeki Değerlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 3: Alınan Teminatların Vadelerine Uygun Hesaplarda İzlenmemesi" olarak yer almıştır.
Bir Yıldan Daha Uzun Süreli Verilen Depozito ve Teminat Niteliğindeki Değerlerin Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu edilen hususla ilgili olarak 2020 yılı

www.balioglu.net

			içinde bir yıldan daha uzun süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin doğru kaydedildiği görülmüştür.
Kurumun Bazı Taşınmazlarının Mali Tablolarında Yer Almaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "BULGU 2: Bazı Taşınmazların Mali Tablolarda Yer Almaması" olarak yer almıştır.
Tahsisli Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde, "BULGU 3: Tahsis İşlemine Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer

www.balioglu.net

			Almaması" olarak yer almıştır.
Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 4: Kalkınma Ajansı Paylarının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi" olarak yer almıştır.
15 Aralık 2017 - 14 Ocak 2018 Dönemine Ait İşçi Ücretlerinin 2017 Yılının Aralık Ayına Ait Kısmının 2018 Yılının Ocak Ayında Giderleştirilmesi	2018	Yerine Getirilmedi	Bulgu; Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde, "BULGU 2: 2019 Yılının Aralık Ayına Ait İşçi Ücretlerinin 2020 Yılı Ocak Ayında Giderleştirilmesi" olarak yer almıştır.

www.balioglu.net